

El fracàs com a mètode

Gemma Cascón

Gemma Cascón

Bufen vents cada vegada més forts, amb una crisi que no sembla tenir fi. La situació econòmica és cada vegada més incerta i ens condueix, individualment i socialment, a extrems insostenibles. El deute públic i els rescats a la banca incrementen les retallades a les ajudes públiques, la sanitat i també l'educació. La lluita per la supervivència està garantida. La precarietat salarial i la desocupació impedeixen a la majoria dels ciutadans afrontar els deutes privats (hipoteques, crèdits empresarials, etc.). La precarietat és una realitat latent a la nostra societat i també molt visible en la metodologia de les pràctiques artístiques actuals.

L'obra que proposa l'artista Llorenç Ugas, titulada Project qui échoué numéro 1. Rechercher un cimetière avec 20 euros (Projecte fallit número 1. Buscar un cementiri amb 20€), remet a aquesta voluntat de reflectir la incertesa social. L'autor va acceptar el repte de buscar el cementiri representat en la pintura Tàpia de cementiri, de Modest Urgell, sense cap pista. Amb pocs recursos i amb sols 20€ a la butxaca va idear una estratègia d'acció precària. Amb 20€ per a gasolina crea quatre rutes, sortint de Sabadell en direcció al nord, el sud, l'est i l'oest. Passant per Olot, Berga, Badalona i el Vendrell, l'autor elabora un registre de tots els cementiris que es troben en aquestes coordenades. Una proposta arriscada però summament interessant i pertinent si escau, perquè Llorenç Ugas justament reflexiona sobre la necessitat d'arxivar, d'ordenar i d'estructurar com a voluntat d'aprehendre la realitat a través d'un recorregut psicogeogràfic de tots aquests espais, i es fa notar l'ímpetu acumulatiu i obsessiu de l'artista amb la voluntat de crear falses expectatives en l'espectador. Una metodologia de treball habitual en els seus projectes, que se centren en la ciutat, explorant les relacions que la societat urbana contemporània té amb el seu entorn més immediat i la necessitat de cartografiar-la en els seus límits. Utilitza l'arquitectura com a punt de partida per investigar, documentar i intentar resoldre tots aquests dubtes que ell es planteja, ja que cada projecte que comença neix arran de preguntes, dubtes i reflexions com a individu i com a habitant. És sense cap dubte un repertori d'aquests llocs carregats de memòria, de profunda significació simbòlica, però alhora l'espectador que veu l'obra se sent trastornat i confús per com aquest registre perd el seu significat. És un lloc real, localitzable? Quines d'aquestes múltiples imatges presentades és la que va inspirar el pintor Urgell? El títol de l'obra ens desvela la premissa de l'equivocació; l'artista no va poder situar en el mapa el cementiri que el pintor va plasmar, però té la sospita que podria tractar-se d'una fragmentació i combinació de diversos cementiris que havia visitat.

Podríem afirmar de manera contundent que el projecte de Llorenç Ugas és un fracàs? En la societat hiperproductiva i consumista no hi ha cabuda per a les fallides. Però els errors són necessaris i vitals per a processos de producció, no només artístics. Els pares del capitalisme sostenen que abans de convertir-se en un empresari, l'individu ha d'haver fracassat més de tres vegades en la creació del seu propi negoci. No obstant això, aquest enfocament constructivista es perd en el nostre context social, en què l'error es converteix en una deshonra. Llorenç Ugas s'enfronta a l'estigma del desencert, posicionant-se en una actitud d'assaig sense por de l'error. El seu projecte, encara que "fallit" per no haver localitzat el cementiri que va representar Modest Urgell, és un estímul a la cerca i a l'intent d'aconseguir metes difícils o impossibles. El caràcter enèrgic de l'autor queda implícit en les seves paraules audaces quan afirma: «les coses impossibles em posen mogollón».

Considerem l'intent com un bé a recuperar, una voluntat humana de no donar-se per vençut malgrat les situacions penoses en les quals estem vivint. Una lluita constant de resistència necessària per als temps que corren. Pels canvis en els processos de desenvolupament de les pràctiques artístiques. En moments de crisi sembla que la solució és no experimentar massa i esperar que tot es regularitzi de nou. L'art és crisi, així que: què millor que una crisi econòmica per arriscar una mica més!

Si t'ha agradat aquest article i vols rebre informació dels pròxims que publiquem, envia'ns el teu nom i el teu correu electrònic.

He llegit i acceptat les condicions establertes en l'[avís legal i política de privacitat](#).